

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. December 17.

Vasárnap.

XXIV. évfolyam. 101. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petüsorú, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílt ér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyílt erek díja előre fizetendő.

A karácsonyi vásár és a magyar ipar.

Az országos Iparegyesület legutóbb megszívlelésre méltó felhívást bocsátott ki. Arra kéri a magyar embereket, hogy a közelgő karácsonyi ünnepekre csak magyar iparosnál készült ajándéktárgyakat vásároljon.

Hiszszük és reméljük, hogy az Országos Iparegyesület hazafias felhívása a magyar vásárlóközönségnél nem talál süket fülekre. A magyar közönség szíves örömet pártolja a magyar ipart még akkor is, ha erre külön nem is hívják fel figyelmét.

Az Országos Iparegyesület azonban nem jó helyre adressálta dícséretreméltó felhívását. *Magyarország kereskedőit kellett volna arra kérnie, hogy ők támogassák gyenge lábón álló iparunkat.* Tökéletesen igazat adunk az Országos Iparegyesületnek, amikor azt mondja: hogy ajándéktárgyakért nem kell már a szomszédba mennünk. Sajnos azonban, ha nem is kell, de azért kereskedőink nagy része — tisztelet a kivételeknek — még is elmegy a szomszédba.

Üres kifogás, hogy nálunk nem tudnak olyan diszlárgyat, gyermekjátékot vagy különféle esecse-becsét készíteni, mint osztrák szomszédaink. Hiszen ha párisi vagy angol játéktárgyakról volna szó, még csak hagyján volna, de ez ellen is

teljes vetővel élénk. De határozottan állíthatjuk, hogy az osztrák játékszer iparral magyar iparosaink bátran fölvehetik a versenyt. És mégis mit tapasztalunk? Kereskedőink nem igen tudnak megbarátkozni a magyar iparral és abban a tévhitben élnek, hogy csak az Ausztriából importált árunak van kelendőse. De hogy megadják a császárnak azt, ami a császáré, a magyar iparnak azt, ami neki legalább szintén dukál, a becsempésztett osztrák árut átgurják magyarrá. Az átgurás munkája egészen egyszerű. Az osztrák árukat átkötik nemzeti színű szalaggal vagy piros fehér-zöld vignettát ragasztanak rája és azt hiszik, hogy most már magyar árut adnak el. Ez az eljárás pedig nemcsak megbélyegzendő és elítélendő, mert egyrészt visszaélnek a vásárló közönség bizalmával, másrészt rosszakaratú kijátszása a magyar ipar támogatásának.

Mi tehát arra kérjük *Magyarország kereskedőit, mutassák meg, hogy a magyar közönséggel karöltve igazi barátai és támogatói a magyar iparnak és hadat üzennek végre az osztrák iparnak, melynek bojkottálása minden hazafias kereskedő legfőbb kötelessége.*

A. P.

A katonák karácsonyi szabadsága. A Magyar Távlati Hírlap jelenti Bécsből: Hivatalos helyről nyert értesülésünk szerint alaptalan egy mai bécsi lapnak az a híre, hogy a hadügyminiszter az összes magyarországi hadtestekhez rendeletet intézett, a melyben utasítja őket, hogy a katonák karácsonyi szabadságát a legszűkebbre korlátozzák és a tiszteknek is csak a feltétlenül szükséges esetben adjanak karácsonyi szabadságot. Ilyen vagy hasonló intézkedés egyáltalában nem történt.

A válság.

A miniszterelnök hazajött Bécsből, de döntést nem hozott. Ebben a pillanatban még egyre tart a találgatás: feloszlítás vagy elnapolás, elnapolás vagy feloszlítás. A felség még nem választott a két módus közül, de az mégis bizonyosnak látszik, hogy a képviselőház ülősszakát berekesztik. Hogy a berekesztés után a régi parlament ül-e össze, vagy új, épen az vár eldöntésre.

Közben folynak a békatanácskozások. Se Lukács László, se Széll Kálmán, se a béke többi barátai nem tettek le arról a reményről, hogy meg lehet és meg kell találni a kibontakozás útját és módját. Ezekről a törekvésekről ebben a pillanatban a király is tájékozva van s nyilván nem messze jár az igazságtól, a ki azt hiszi, hogy a döntés azért késik, mert a békeköveteléseket nem akarják so fönt, se lent megbolygatni.

Lukács László akciója.

Lukács László — a mint értesülünk — a közeli napokban érkeezni fog a képviselőház több pártvezérével. A kibontakozási tanácskozások azonban

TÁRGA.

Leányfejek.

Irta: Balla Miklós.

Egy sarki házban, az erkély felett
Gyakorta látok két leányfejet;
Az egyik szőke tengeremély-szemű,
Olyan fenséges! s olyan egyszerű!

Az egyik szőke, Dus selyem haját
Aranypók szőtte, napsugáron át;
Arcát az ég pirral hinté tele
S legszebb csillagját rejté el bele.

Az egyik szőke. Bájos szépség!
Véled tele a föld, a menny, a lég!
Te mosolygysz rám minden erkély felett,
Minden leányfej a te szép fejed.

Ismerlek rég! Oh nem mint idegent:
Tündér lényed gyakran megjelent,
Egy virágszirmon, vagyha dal fakadt,
Szírién voltál hullámzó ár alatt!

Vad erdőkön mohos sziklák tövében
Csábos lényed suhanni láttam én;
Követtelek; már már célnál valék —
S im — rám meredt a sziklaszakadék!

Láz-álmaimban téged üztelek!

— Rád ismertem, hogy megismertelek —
Kezed kezembemost, sah — nem tudom —
Ugy érzem most is, hogy csak álmodom.

A király menyasszonya.

Irta: Krudy Gyula.

Erzsébet lengyel hercegnő Lajos király menyasszonya volt és zárdában várta azt az időt, míg felséges mátkája jónak látja érte jönni.

Ölben ülő gyermekek voltak mind a ketten, mikor eljegyezték őket. Az öreg magyar király nagy kísérettel vitte fiát a lengyel herceghez és a herceg nagy eljegyzési ünnepet rendezett. Dörögtek az ágyuk az ősi várkastélyban és az egész országban jártak a király lóhátas hírnökei: hirdették, hogy a kis királynak immár menyasszonya van. A két ölben ülő baba pedig értelmetlenül bámult egymásra. A kis menyasszonynak ragyogó arany kereszt volt a nyakába akasztva ez ünnepi alkalomra. A völgy apró kezeivel a csillogó kereszt után kapkodott és amikor nem adták oda neki, keserves sirásra fakadt...

Erdős hegyek között feküdt a zárd. Országút nem vezetett erre, de a toronyból látni lehetett messzire a Dunát, a mely mint széles ezüst szalag kanyargott és rajta mint kis fekete skatulyák usztak a nagy teherszállító hajók.

A zárdai élet csendességébe nem jutott el a

hír a külvilágból. Erzsébet álmodozva sétálgatott a tavaszi estéken a zárd kertjében és ismeretlen völgyéjére gondolt. Vajon milyen ő? Titkon azt gondolta néha Erzsébet, hogy bizonyosan a jó öreg Szent Antalhoz hasonlít az ő királyi völgyéje, mert Szent Antal volt a patronusa, akinek hetenként gyertyát gyújtott az oltár előtt.

De még a nénéket is liába kérdezte, a jó nénék éppen annyit tudtak a külvilági eseményekről, a mennyit az öreg kertészől hallottak, a ki hébe-hóba elutazott szamaras kordéján a nem messzire fekvő kulesos városba. Így hírt hozta annak, hogy háború folyik az ország határain. A török — a régi ellenség — megint nyugtalankodik és a király seregével a délvídkre vonult. Aztán megint nem jött semmi hír a külvilágból. A kertész már nagyon öreg ember volt s bizony nehezeére esett az utazás. Kedves virágai és bokrai között időzött a legszivesebben és hiába biztatták a nénék az utazásra.

A fejedelemasszony, ha álmodozni látta a gondjaira bizott menyasszonyt, gyakran megsimogatta a szép szőke főt jól ápolt, fehér kezével:

— Erzsébet, ne álmodoz! Vedd inkább olvasd és szabadban mond el a szentek litániáját.

A hercegnő lehajtott fővel engedelmeskedett. És a fejedelemasszonynak igaza volt. A szentek litániájának elmondása után megkönnyebbült a lelke csupa édes, mennyei gondolatokkal telt meg.

Igy várta Erzsébet az ő királyi mátkáját, míg egyszer valami rettenetes dolog történt.

Az öreg kertész a kulesos városba vándorolt,

december 19-ike után fognak meritórius mederbe tereledni s igen jó helyről nyert információk szerint e tárgyalások eredményére már is sok biztató momentum merült fel. Lukács László különben ma látogatást tett Lukács György közoktatási miniszternél.

Pártértekezletek.

Az országgyűlési szabadelvűpárt december tizenhúszadikán, hétfőn este 6 órakor értekezletet tart. Az értekezlet tárgya a párt tizenkilencediki parlamenti megatartása lesz.

A függetlenségi párt hétfőn, december 18-án délután öt órakor Erzsébet körúti párhelyiségében pártértekezletet tart.

A vezérő-bizottság.

A szövetkezett ellenzék vezérő-bizottsága e hónap 17-én, vasárnap, délelőtt 11 órakor értekezletet tart. Az értekezleten való tanácskozás a december 19-iki ülésről folyik. A vezérő-bizottság ilyen irányú megállapodását a koalíciós pártok másnapi, hétfői értekezletei elé terjeszti.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottsági üléséből.

A bizottság ülését gróf Haller János, főispán a bizottsági tagok üdvözlésével nyitotta meg. Részvétellel emlékezett meg az elhunyt Nemes János grófról, a ki évek hosszú során keresztül, mint a bizottságnak tagja is híven végezte a közügy érdekében való munkásságot.

A szakelőadók jelentéseit az alábbiakban ismertetjük.

Közigazgatás.

Szent-iványi Miklós, kir. tan., alispán legelőbb is azon nagy veszteségről emlékezett meg részvétellel és fájdalommal, a mely törvényhatóságunknak egyetemét s ezzel együtt legközelebbi a közigazgatási bizottság hazafias testületét érte, akkor, a midőn a családja által rajongásig szeretett, a vármegye és ennek közigazgatási bizottsága által őszintén tisztelt hidvégi gróf Nemes Jánost a kéréssel halál november hó 21-én az élek sorából kiragadta.

A megdicsőült, boldog emlékü főúr a közigazgatási bizottság intézményének keletkezésétől fogva

a törvényhatóság bizalmából mint választott állandó tagja volt ezen közigazgatási bizottságnak.

Hült pomai nov. hó 25-én helyeztettek örök nyugalomra a hidvégi családi sírboltba.

A végtisztességtételre Haller János gróf főispán ur vezetése mellett a közig. bizottság számos tagja megjelenén; törvényhatóságunk, valamint a szomszéd törvényhatóságok részvétele méltó kifejezése volt a nagy veszteség okozta fájdalomnak.

Fájdalommal jelentette továbbá azt a veszteséget, a mely karatnai Bartók Károly tb. főszolgabíró, a magyarbódzai szolgabírói kirendeltséget vezető szolgabírónak mult hó 19-én bekövetkezett halálával a tisztviselői kart s a közszolgálatot érte.

A megboldogult a közszolgálatot a fennállott Felső-Fehérmegyében kezdte meg csakhamar az alkotmány helyreállítása után s azt folytatta törvényhatóságunkban mint szolgabíró és Kézdivásárhely r. tanács város polgármestere s mint ilyen 1900. évben nyugdíjba lépén, a magyarbódzai szolgabírói kirendeltség szervezésével a törvényhatóság osztalán bizalma a mult évben ennek élére állította s bár egészsége már meg volt rendülve, kötelességét lelkiismeretesen teljesítette, míg nem alig tizenegy havi szolgálat közben hátramaradt özvegye mély bánatára, tisztviselő társai s a vármegye közönsége fájdalomra a halál mult hó 19-én közbeesülésben állott életét kioltotta.

A halálesetről hivatalos úton vett távirati értesülés után, alispán a sepsi járás egyik szolgabíróját Bálint Dénes t. b. főszolgabíró kiküldötte a kirendeltség színhelyére, hogy a hivatalos szolgálatban fenakadás ne történjék. Főispán ur november hó 24-én 406. sz. a. kelt intézkedésével az 1886. XXI. t. c. 87. §-a alapján a legközelebbi rendes közgyűlésig a megüresedett állásra Deák Vince központi közig. gyakornok, tiszteletbeli szolgabíró helyettesítette s egyidejűleg Sipos Dezsőt a sepsi járásba kinevezett díjtalan közig. gyakornokot a központba berendelte.

A Bartók Károly halálával megüresedett szolgabírói állásra f. hó 5-ről 12613. sz. a. 1906. január 15-éig bezárólag terjedő határidőre alispán pályázatot hirdetett.

A központi tisztviselők közül dr. Bochkor Oszkár a közgyűléstől betegsége okán kapott hosszabb szabadságidő következtében november havában is szabadságot élvezett, ugyancsak dr. Báldi Pál II. aljegyző tb. főjegyző okt. 8-án megkezdett 9 heti szabadsága november 19-én lejárván, hivatalát elfoglalta.

A kapukat be zárták, de már estefelé döngötni kezdtek a vaskaput. Egyelőre nem az ellenség döngötte, hanem a környékbeli nép, a mely menekülve az ellenség elől a zárda erős falai között keresett oltalmat, menekvést.

Szekéren, lóháton, gyalogszerrel voltak és estefelé már valóságos tábor volt a zárda udvarán. Férfiak, gyermekek, nők heverték a tűz körül, az öreg kertész a zárda kamrájából nagy kosarakban hordta le az élelmi szereket. Az apácák és növendékek a kápolnába gyűltek össze és a nyitott ablakon kihallatszott buzgó énekük.

A sötétségben az öreg kertész, a ki koronként felmászott a toronyba, azzal a hírrel toppant be a kápolnába hogy az éjszakai eget köröskörül pirosra festik a hegyi fáknak lángjai. Az ellenség a zárda közelében portyáz. Mire virradni kezdett, már a kápolna ablakaiból is lehetett látni a török lovasokat, akik fel s alá nyargalásztak a tájon. Nemsokára megzörgöttek a kaput.

Nyissátok ki — kiáltottak, de a zárdából nem hallatszott más, csak az apácák éneke.

Az udvaron iszonyú rémület keletkezett. A gyermekek és nők jajgattak, a férfiak sápadtan bámultak maguk elé.

Ekkor a zárda ablakából esengő hang hallatszott: Törjétek fel a pinceajtót! Van ott fegyver elég. Valamikor vár volt ez a hely.

Erzsébet herecgnő állott az emeleti ablakon. A fejedelemsasszony ijedten hazta felre.

Gyermekek, mit teszel? Vár folyon e szent falak között? ...

Erzsébet elszántan nézett a fejedelemsasszonyra. Én ma holnap Magyarország királynéja leszek. Ha a király nem segít a királynőre.

A központba iktatóra érkezett november havában 1139 beadvány, elintéztetett 1037 ügydarab, hátralék 102; november havában kiadatott 350 drb egy évre szóló utlevél és egy határszéli uti igazolvány.

Gyámügyek.

Séra Tamás árvaszéki elnök, a háromszékvármegyei gyámügyi közigazgatás 1905. november havi állapotáról jelentette:

Ügyforgalom. Október hórlól elintéztetlen áthozatott 192 ügydrb. Novemberben iktatóra érkezett 853, összesen 1060, ebből elintéztetett 754 drb. December hóra elintéztetlen áthozatott 316 ügydrb.

Gyámpénztárról. Készpénz. Áthozatott október hórlól 14106 kor. 52 fil. November hóban bevételzetett 11786 kor. 87 fil. Összesen 25893 kor. 39 fil. Ebből kiadatott 11069 kor. 66 fil. Maradt november végén 14823 kor. 79 fil. Pénzügyi betét és értékpapír. Áthozatott október hórlól 208775 kor. 07 fil. November hóban bevételzetett 3053 kor. 27 fil., összesen 211828 kor. 34 fil. Ebből kiadás nem történt.

Magánadóslevél. Áthozatott október hórlól 422443 kor. 05 fil. November hóban bevételzetett 700 kor., összesen 423143 kor. 05 fil. Ebből kiadatott 3099 kor. Maradt november végén 420044 kor. 05 fil. Ékszer és drágaság október hórlól áthozatott 631 kor. 75 fil. Ez változatlan meg van.

Adóügyek, pénzügy.

Tusa Gyula kir. tanácsos, pénzügyigazgató bejelentette, hogy az összes ágazatokban befolyt 241798 kor. 8 fil., tehát kevesebb a megelőző évi hasonhavinál 265.470 kor. 74 fillérrel.

Egyenes adóban befolyt 22049 kor. 19 fil., tehát kevesebb a megelőző évi hasonhavinál 253.113 kor. 42 fillérrel. Hátralékban maradt 883.489 kor. 58 fillér.

Fogházügy, kö. biztonság.

Stocker Antal, kir. ügyész jelentése szerint a közdivásárhelyi kir. törvényszéki fogházban, valamint a vármegye területén levő kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai kir. járásbírói fogházakban 1905. november hó utolsó napján le volt tartóztatva 67 elítelt; 15 vizsgálati, összesen 82, ezekből férfi 68, nő 14.

Időközben még 162 egyén volt letartóztatva. A letartóztatottak egészségi állapota általában jó volt.

de olyan gyorsan jött haza, hogy engedelmes számara majd összetörte a kordét a hegyi uton a vágatásban. A kertész verejtékező homlokkal kereste fel a fejedelemsasszonyt és csakhamar hire futott a zárdában hogy az ellenség betört az országba és éppen ezen a vidéken portyáznak csapatai.

A jó isten irgalmazzon nekünk, ha véletlenül erre a tájra vetődik valamelyik török kapitány a csapatjával. Kirabolják a zárdát, lakóit pedig rab-szjira fűzve elhajtják Sztabulba a vásárra.

A kertész sopánkodására általános rémület keletkezett a zárdában. A nénék a növendékekkel összegyűlekeztek a kápolnában és kétségbeesetten tördelték kezeiket.

Csak a fejedelemsasszony nem vesztette el a fejét:

Majd megsegít a jó isten — mondta erős hangon. — A zárdának erős kőfalai vannak és ha beszukjuk a kapukat, nem egykönnyen jó ide be ellenség.

Ágota nővér, a ki fiatalkorában egy dalmát zárdában volt, a melyet megostromolt a török és a nénék csupán istani esodával menekültek meg a bős ellenség elől, sirva felkiáltott: Fejnyujtják a zárdát és nekünk ki kell nyitnunk a kaput, ha nem akarunk mindnyáján a falak között égni. A fejedelemsasszony elsápadt, de aztán nyugodtan mondta: Inkább mindnyáján meghalunk, de az ellenség kezébe nem adjuk a király menyasszonyát.

Erre minden tekintet Erzsébetet kereste. Erzsébet lehajtott fővel térdepelt egy oltár előtt, aztán boldog mosollyal állott fel.

Látomásom volt fejedelemsasszony — rebegte halkán — a király segíteni fog rajtunk.

Bár igazad volna, gyermekek, — sohajtotta a fejedelemsasszony.

Az apáca összeesapta a kezét:

Gyermek nem tudod mit beszélsz? De a nép, amely a zárda udvarán zajongott, megértette a fiatal leány felszólítását. Egy pillanat alatt feltörték a pinceajtót és hordták ki a fegyvereket. Volt ott kard, buzogány csatabárd.

Micskey Miklósé volt valamikor a vár, aki bőven ellátta magát fegyverrel.

Erzsébet pedig így szól az ablakból: — Husz harminc lovast látok odakün. Ideben pedig van száz férfi is. Ne legyetek gyávák, verjétek szét az ellenséget. Igen ám, könnyű volt azt mondani. Az emberek meg voltak rémülve. Ugyan ki nek volna kedve kinyitni a biztos kapukat, mikor odakün a halált osztogatják? A törökök pedig szokott huremodorukhoz folyamodtak. Már hordták is a mágiát a zárda falai mellé. Száraz fa, rözse volt elég az erdőben mindjárt lobogni fog a mági. Onnan tüzet fog a zárda fedele, akkor aztán megégnek mind, vagy kinyitják a kaput. A török lovasok kacagva nyargalásztak a zárda körüli.

Erzsébet herecgnő lefutott az udvarra. Egy reszkető férfi kezéből kikapta a kardot. Emberek! Én Magyarország királynéja a menyasszonya vagyok. Aki akar, jön utánam, aki nem akar, maradj.

A herecgnő arca ragyogott, a szeme pedig villámlott. Magasra emelte kezében a kardot. Ne féljétek a bátrakat segíti az Isten.

Nem kellett már többet szólania. Egyszerre zugni kezdett a tömeg. Az asszonyok kikapdosták a férfiak kezéből a kardokat.

Megyünk mi, ha ti nem mertek.

A zárda vaskapuja döngve felnyílt.

A sok asszony, férfi kiabálva rohant ki a me-

zőre. A török lovasok egy pillanatra meghökkenek,

Előnézésre kiadott 510 kor 76 fil.
Az élelmezés ellen panasz nem emeltetett
Súlyosabb büneset nem fordult elő.
Törvényszéki boncolás 2 esetben volt.

Népoktatás.

Csánki Gyula, kir. tanfelügyelő havi jelentését külön fogjuk közölni.

Közmunka, közlekedés.

Gyárfás Győző, kir. főmérnök jelentéséből fel-
említjük, hogy november hónap folyamán közleke-
dési akadály nem fordult elő; a változékony esapa-
dékos időjárás azonban a közutak fentartására nem
volt kedvező s különösen a hiányosan fentartott
vicinális közutak szenvedtek a felpuhulás követ-
keztében.

A sepsiszentgyörgyi 4. sz. Olthid vasfelszerke-
zetének szállítását az osztrák-magyar államvasut
társ. rosicai vasgyára mint vállalkozó november
27-én eszközölte annyira, hogy a tényleges szerelési
munkákat november 28-án megkezdhetette. A szerelés
azóta, roha az időjárás és a munkanap rövidsége
nem kedvező ilyenmő munkákra, akadálytalanul
halad. A szerelés ellenőrzésével Malmos Andor kir.
mérnök lett megbízva. A vállalkozó vasgyárhoz
megkeresés intéztetett a végből, hogy műszaki kö-
zeget, a méretek konstatálása végett, a helyszínére
kiküldje.

A hónap folyamán az állami iskolai építkezé-
sek közül a bodolai annyira haladt, hogy az iskola
épület rendeltetésének átadható volt.

Páva községben épített új iskolaépület tanításra
alkalmas állapotba helyzetetett s a kovásznai bel-
községi és a vajafalvi új állami iskolák szintén
használatban voltak.

A vármegyei székháznál a fölépítésház áthé-
lyezése és a régi épülettömbben levő földszinti iro-
dák átalakító munkái befejezést nyertek, s a helyi-
ségek használatba vétettek.

A tanítótestületi életéről.

Irta: Nagy Károly.

A megye területén állomást foglalt új tanítók
beiktatási ünnepélye, tagsági esküdtetele is ekkor
történnek.

Ez alkalommal egyik új tag a paedagogia kó-
réből székfoglaló beszédet tartana.

de mire összeszedték volna magukat már leráncigál-
ták őket a lórol.

Olyan esetepaté kerekedett a zárda körül, hogy
csakugy ropogott. A fejedelemasszony hiába jajga-
tott kétségbeesve. A jó nénék látván a kápolna ab-
lakából, abba hagyták az éneklést, aztán mindenki
kapott a kezébe egy seprőt, vagy botot. Ágota
nővér egy súlyos vasfeszületet kapott fel. Aztán
mind kifutottak a zárdából.

Ha kétszerannyi lett volna az ellenség, azt is
szétverték volna. De futott is esze nélkül a török,
amerre látott.

Akinek nem volt gyors lába, az nagyon pórul
járt. Nem mult el egy negyedóra, már tiszta volt
az ellenségtől a zárda környéke.

Erzsébet hercegrő a csotepitében karcólást
kapott a homlokára. Bekötötte egy fehér ken-
dővel.

Estefelé egyszerre trombita harsogás hallatszott
a hegyek közül. A király jött nagysabesen egy esa-
pat vallogatott vitézzel.

Bezzog nagy volt álmélkodása László király-
nak, mikor meghallotta a történeteket. Megesőköltta
menyasszonya kezét s így szólt: Erzsébet, te való-
ban méltó vagy Magyarország koronájára.

A régi krónika, amelyben ezt a történetet ol-
vastam, feljegyzí, hogy Erzsébet királynő büszkébb
volt arra a karcólásra homlokán, mint a koro-
nájára.

Erre az elnök jó előre mindig azon egyónt
kérné fel, kit legjobbnak és alkalmasabbnak ismer.

Folkért, a megbízást elfogadni köteles. Egye-
dül mehetség, csak az egészségi állapot, vagy súlyos
családi körülmény lehet. Az eddigi rendszer szerint
a tanítótestület közgyűlése csak is a haladni vágyó
ifjú tagokra tett mélyebb halást, míg a közönyösebb
rész még a gyűlés tárgyai iránt nem tanúsított ér-
deklődést.

A ki pedig a nevelés ügy szép mézején ha-
ladni akar: annak az öregbeektől tanulni kell.

Nagyon emelné a tanítói összetartást, tekin-
télyt, munkásságot, ha a tanítók iskolai, társadalmi
és testületi jog körét pontos szabályzat kör-
vonalazná; a tanítók vétségét 3 évenként választott
I. sorba; a testület kebléből 3 rúdis és 3 pó-
tagból illő fegyelmi bíróság által tárgyalná és
ítelné el.

Eunek itéletével szemben

II-od fokú bíróság lenne a kir. tanfelügyelő és
közjagztatási bizottság.

III-od fokú a vallás- és közokt. minisztérium.
A tanítótestületnek lenne egy negyedéves fü-
zetes értesítője, melynek kiadási költségeit a testület
pénztára fedezné és az évi tagdíj fejében minden
testületi tag ingyen kapná. Ezen értesítőben meg-
jelennének a szakértőkezetek, kőri és közgyűlések
jegyzőkönyvei, felhívott szőp paedagogiai értekezé-
sek hasznos tudnivalók. Oly nagy haszon há-
ramlanék ebből az általános haladásra, hogy azt
elmondani pírzzel megfizetni lehetetlen. A tagok
tulnák a határozataikat, figyelemmel kísérnék a köz-
érdekű mozzanatokot és nem volna többé egy sem
olyan együgyű, hogy a „Tanítók lapja”-nál fel-
háborító kérdéseket tegyen. Ha még is lenne, csak
saját butaságát, képtelenségét árulná el, s méltó
volna arra, hogy a tanítói orvot missil csérölje fel.

A tanítótestület maga is vezessen anyaköny-
vet tagjairól és ezek munkásságát elsősorban ő
mértányolja és bírálja meg.

A kiváló szorgalmu, munkás, rendszerető, ugy
az iskolában, mint az irodalomban kiváló jártassá-
got, a társadalomban tapintatot, magayerő modort,
kartársaival szemben valódi szeretetet és jóságot
tanúsító kartársak névsorát minden évben betérjesz-
tené a kir. tanfelügyelőséghez.

Az ily egy évekbl nevezné ki az állam ren-
des és igazgató-tanítóit, segéd tanfelügyelőit, esetleg
központi fogalmazóit stb. Ez legbiztosabb protekció
lenne, mert egy testület a tényekből évek sora alatt
ítél és úgy méltatlant soha sem ajánl.

Ha arra lehetne kilátása a tanítónak, hogy
ily protekció mellett haladhat, kétszeres lenne a
szorgalom, négyszeres a haladás és eredmény. Je-
lemben bármily vasszorgalommal munkáljon is va-
laki bármily fényes eredményt érjen is el, ha kör-
nyézete elismeri is, de méltón jutalmazni nem
áll hatalmában. A felsőbb körök pedig mit sem
tudnak vala. Ha jó hely, üres állás van, az kell ve-
lamelyik prátogálnak és az érdem mellőzösséve-
semmisül meg gyakran a legjobb tehetség és igya-
kezet.

Nem szabad ezt így hagynunk, mert ez nem
áll érdekében a magyar államnak. Ha azt akarjuk,
hogy a hazai tanítóság minden rétege a kívánt ni-
veaonálljon, akkor nem szabad megengedni
hagyni azon erőket kitől a többi utmutatást és pél-
dát vehet. A magas kormány, mint a haladás vezére
mindég keresi az alkalmas egyéneket, kiknek segit-
ségével a nagy célt megvalósíthatja. Hogy mégis
sokszor választottaiban csalódik, annak az az oka,
hogy nem kipróbált egyéneket alkalmaz.

A tanítótestületek működéséről a magas mi-
nisztérium a kir. tanfelügyelőség útján vegyen tu-
domást, sőt folyoa be annak erősítésére az által,
hogy a központi titkárnak évi tiszteletdíját biztosít-
son s negyedéves füzet költségeit részben fedezze,
a gyűlésen résztvevő tagoknak az iskola fentartói
által napi és fuvardíjat utalványoztasson.

A tanítók országos bizottsága szerveztessék
más alapokon, mert így lelkiismeretes kitartó mun-
kásságuk sem hozza meg a kívánt eredményt.

Az országos bizottságösszekötő kapcsolati
hogy legyen a hazai különböző tanítótestületek és
közoktatásügyi kormány között.

Ami üdvös közszellem és közjólát, melyért a
fővárosi kartársak, oly elismerő kitartással küzdenek
csak úgy lesz megvalósítható, ha központ a vidéki

tanítótestületekben erősebb támaszt és több üg-
szeretetet talál.

Hosszas lenne mindazt elmondani, mit a tanító-
testületek reformálása érdekében szükségesnek tartok.
Nem is akaróék az olvasó türelmével vissza élni.
Most ez alkalommal csak általánosságban akartam
felszínre hozni, hogy a tanítótestületeket reformálni
kellene.

Vége.

NAPI HIREK.

— Kinevezés. A király Antal József erd di
kir. járásbírósi albirót kinevezte a kézdívársárhelyi
kir. járásbírósihoz: járásbíróvá.

— Samassa József egri érsek bíbornok.
Bécsben szombatn tette föl a király Samassa bi-
bornok lejárta a bíbornoki kalapot. Az ünnepségen
Fejérváry Giza báró miniszterelnök és Lukács
György vallás- és közoktatási miniszter is részt vet-
tek. A hercegprimás megleghangú üdvözlő táviratot
küldött az új bíbornoknak. — Egerből jelentik, hogy
Samassa bíbornok Mucio gróf pápai követ tisztele-
tére vacsorát adott. Samassa tiszteletére este szere-
nádót adtak.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi
miniszter Haugvitz Ámália bárónő, zajzoni áll.
isk. tanítónőt áthelyezte a brassói állami elemi is-
kolához.

— Új jogtudor. Nagy Domokos nyugalmazott
aljárásbíró, ügyvédjelölt, a Geréb János ügyvédi iro-
dájának vezetője, a napokban tette le jeles sikerrel
a jogtudori szigorlatokat a kolozsvári kir. tudomány
egyetemen. Gratulálunk.

— Esküvő. Barabás Károly m. kir. honvéd-
hadnagy december 17-én, vasárnap tartja esküvőjét
Barthos Margittal, néhai Barthos István, polgári
isk. tanár leányával Sepsiszentgyörgyön.

— Bokröta ünnepély. A kézdívársárhelyi R u-
dolf-kórház belgyógyászati és nőgyógyászati pa-
villonjainak falazási munkálatai december 14-én be-
végződven, a szokásos bokröta-ünnepély az nap-
délután tartatott meg. A kórház igazgatósága az
építésnél dolgozó összes munkásokat megvendégelte;
majd este a Millennium szálló belső éttermében volt
kedélyes összejövetel, melyet a kórház igazgatósága
tagjainak tiszteletére Nagy Lajos építész, az új
kórház kitűnő szakképzettségű, kiváló intelligenciájú
vállalkozó építője rendezett. A kedélyes estély 8
órakor vette kezdetét s a Zsilinszkyné kitűnő kony-
hájáról felszolgált izletes menü, jó bor és Bodor
Lajka zenekara pompás zenéjének hatása alatt csak-
bamar virágos jó kedv uralkodott s a jelen voltak
lelkesen ünnepelték a bokröta-ünnepélyt ülő kór-
házi vezető személyeket, valamint a házigazdát:
Nagy Lajos építész, aki a fel-felmorúlt sok akadály
között is oly remakül, a legkényesebb, legfokozot-
tabb igényeket is kielégítő sikerrel vezette a kór-
ház új épületeinek építését, hogy az bármely fővá-
rosi építésznek is csak dicsőiséget szerezhet. Az első
felkészítőit a kórház igazgatóság nevében annak
titkárja mondta a bokröta-ünnepély rendezőjére, a
szívélyes házigazdára: Nagy Lajosra; Gáspár István
tanár a kórház igazgatóságát, élén Dr. Török An-
dor polgármesterrel öltette. Kiss Károly tanár Dr.
Szini Gyula igazgató főorvosra emelte poharát. Vajna
Károly szótén Dr. Szini Gyulát köszöntötte, azon
alkalomból, hogy nem rég töltötte be a közegész-
ségügy terén mint járási orvos áldásos munkássá-
gának 25-ik évét; Dr. Szini Gyula a kórház ala-
pítóit, jelenlevő régi tisztviselőit ig. tagjait, Vajna
Károly Benkő Gyulát éltette, mint olyant, aki a
kórház létesítésén annak alapító-elnöke: Bíró Szent-
kereszty Stephanie figyelmét felhívta s azóta is nagy
ügyeztetéssel eszűg a kórház fejlesztésén; felkö-
szöntötték még Dr. Dávid János, Dr. Tóth József
kórházi osztályorvosokat, Fejér Antalt, Benkő Li-
jos pénztárost, Gáspár István, Domby Lajos, Nagy
Dániel, Kiss Károly tanárokat, Dr. Bíró Vendel
a kórház igazgatóság jelen nem levő tagjait, tiszt-
viselőit stb. stb. s késő éjtél után volt, a mikor a
pompás mulatság véget ért.

— A magyar iparért. Hogy a népjólétnek
egy hatalmas tényezője a háziipar, évek óta prédi-
kálják. Hogy minden évben olyan játékszerért, me-
lyeket a földmives ember egy kis ügyességgel meg-
csinálhat, milliókat fizettünk karcsánytját a kül-

öldre, mindenki tudja. Mégis oly szegény tétovázó lépéseket teszünk ezen a téren. Mit ér, ha az állam kurzusokat rendez, ha a miket a gép készít, azokat forgalomba hozni nem tudjuk. Azért a legteljesebb elismerést érdemli meg a József Királyi Ierceg Szanatórium Egyesület, hogy készletül hazánk öt városában a magyar háziipar tárgyait kollektíve bemutatta és részben vásárral kötötte össze. Győrben, Zomborban nagy sikerrel folytak le ezek a kiállítások. És mellesleg jutott a tüdőbetegek szanatóriumának szép összeg. Léván, Szabadkán, Zomborban a mai napon zárulnak le a kiállítások s a hírek szerint, ott is igen nagy sikerrel járt a szép kezdés. Különösen kapások voltak a borsodi, erdélyi majolikák, a torontáli szőnyegek, az alföldi népi alakok és babák, a tót himzések és kalotaszegi varrottások gyermekjátékok. Mindez a hazafiass kereskedői kart arra hívja, hogy a magyar háziipar elterjedését minden erőből karolják föl.

— A posta figyelmeztetése. A posta- és táviratigazgatóság a postai csomagok célszerű csomagolása s helyes címzése tárgyában figyelmeztetést bocsátott ki, melyben ezeket hangsúlyozza: A karácsonyi és ujévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszert, más tárgyakkal egybe

csomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra faláda, vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó. Váson vagy papirburkolattal bíró csomagokat, gőb nélküli zsinoggal többszörösen és jó szorosan át kell kötni, a zsinog keresztelési pontjain pedig pecsétviaszal kell lezárni. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó. 3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezetékes és keresztnévének vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. if. abb. idősb. özvegy stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szülő küldemények címzeteiben ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. (Vége köv.)

— Jótékonyág. A kézdivásárhelyi munkaképtelen öregek Báro Szentkereszty Stephanie nevét viselő menedékháza részére f. évi november hóban befolyt adományok: Kupán József 1 l. köles kása. Szabó Lajos 5 kiló rizskása. Kovács Sándor, Hámor Zoltán, Szűcs Mózes, Bándi István, Dézsi Dániel, Szűcs János mészáros 2—2 kiló rizskása. Bogdán Sándor, Dobál Lajos, Boldizsár Imre, Dávid Gyula, Máthé Mihály, Kupán József, Száva David, özv. Janesó Dánielné 1—1 kiló rizskása. (Folytatjuk.)

Piaci árjegyzék 1905. december hó 14-én.

Buza, tiszta, mmázsája közepes	15	kor. 10 fillér.
Rozs	12	" 40 "
Árpa mmázsája	11	" 50 "
Törökbuza	18	" 60 "
Zab	12	" 80 "
Borsó literje	—	" 19 "
Lenese literje	—	" 58 "
Paszuly	—	" 31 "
Kása köles literje	—	" 30 "
Burgonya hektoliterje	2	" 60 "
Marhahús kilogrammja	1	" 04 "
Sertéshús	1	" 20 "
Berbécsbús	—	" 64 "
Szalma mm.	4	" — "
Széna mm.	10	" — "
Ökör párja	350—450	" — "
Tehén	200—300	" — "
Ökörbőr	30	" — "
Tehénbőr	23	" — "
Faggyuvertya kilogr. ja	—	" 84 "
Faggyu nyers mm.	50	" — "
Tüzifa 1 □ m.	8	" — "
Malac darabja	5—7	" — "
Liba párja	5	" — "
Csirke párja	2	" — "
Bárány darabja	—	" — "

Szenzációs ujdonság!

CARBIT

LÁMPÁK,

melyek minden névvel nevezendő veszélyt kizárnak, világító erejük azonban rendkívüli és a világítás óránkint csak 2 fillérbe kerül. Törvényesen felülvizsgálva és védve!

Bevásárlási forrás Háromszék- és Csikmegyék részére kizárólagosan egyedül

JANCSÓ GYULA kereskedőnél

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

Ajánlja továbbá dusan felszerelt üveg-, porcellán-, zománczott bádgedényeit, konyha felszereléseit. Disműaruk, karácsonyi és ujévi ajándékoknak alkalmas tárgyak és játékszerek rendkívüli nagyválasztékban vannak raktáron.

133. 2—?

A mai modern kornak teljesen megfelelő könyvnyomda.

A „SZÉKELYFÖLD” politikai hírlap kiadóhivatala.

IFJ. JANCSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir-, írószer- és könyvkereskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT

a „Jancsó”-féle gyógytár mellett.

Legelősebb bevásárlási forrás
Oleó! Szép! Tartós! Meglepő!
DIVÁNY- és GARNITURÁKBÓL
Ifj. Jancsó Mózes
kárpos és diszító műhelyében
Kézdivásárhelyt.

Készítetek saját felügyeletem alatt:
új ebédlő- és heverő-diványokat, garnitúrákat, matracokat, foteleket, diványpárnákat, stb. szóval minden a szakba vágó munkákat, ugyisintén bármilyen rongálódott diványok, fotelek, stb. újratömését vagy behúzását oleó és jutányos árak mellett teljesen újja átköltöztetők át.

Gyorsan, izléssel és a legelősebb árban készít el minden a könyvnyomdai szakmába vágó munkákat, u. m.: irodalmi műveket, tudományos és irodalmi folyóiratokat, tankönyveket, heti és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, gyászjelentéseket, körleveket, üzleti könyveket, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat, stb. stb.

Butorraktáromban

mindig készletben tartok: ebédlő és szalon berendezéseket, ruha-, mosdó-, éjjeli- és élszekrényeket márványból és anélkül, garnitúrákat, sodrony betéteket, ágyakat, matracokat, hajlított és préselt ületű székeket, függőnytartókat, gyermekkoscsikat, stb. stb., melyeket szintén felügyeletem alatt — kitűnő száraz anyagból — saját asztalos, esztergályos és faragó műhelyemben készíttetek, s azoknak úgy jószágért mint tartósságért teljes felelősséget vállallok.

Könyvkötészetemben

minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom ércsarkokkal, miáltal azok tiszteleg tartósabbakká válnak.

Nyomatvány raktáromban

minden szükségeltető községit, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok finom papíron nyomva, állandóan nagy raktáron vannak.